

HAMK

Häme University
of Applied Sciences

REGIONAL
UNIVERSITY
NETWORK

EUROPEAN UNIVERSITY

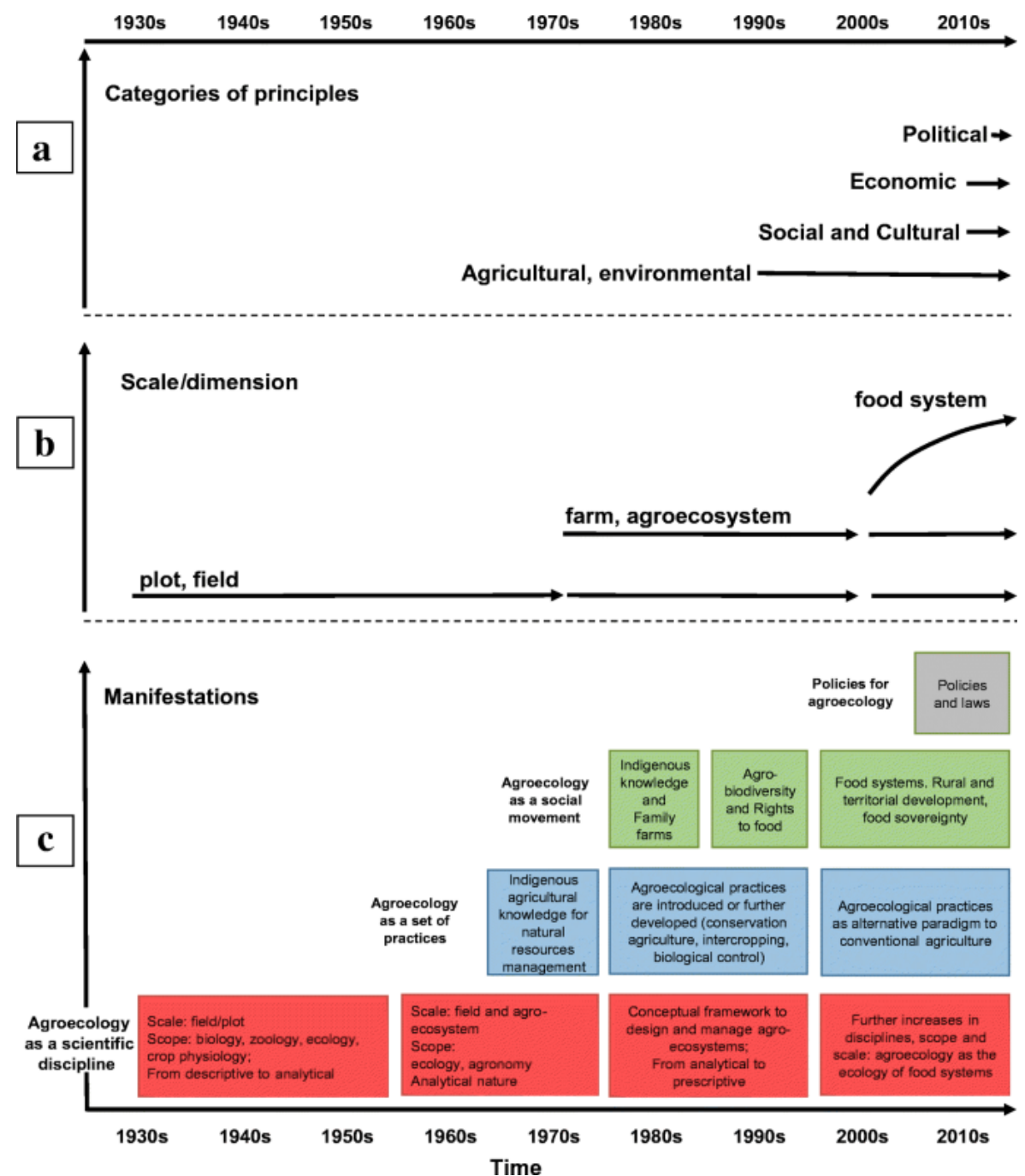
Agroekologia, mitä se on ja miten se lisää viljelijän valtaa, varmuutta ja verkostoja

Tiiti Kämäri

8.10.2026

- Termi 'agroekologia' käytettiin ensimmäisen kerran kahdessa tieteellisessä julkaisussa 1928 ja 1930
- Agroekologia on laajentunut pelto-, maatila- ja agroekosysteemien mittakaavasta kattamaan koko ruokajärjestelmän
- Nyt, agroekologia on tiedettä, osallistumista ja käytäntöä

Teollinen paradigma

Antibiootit
kotieläimille
1920-1950

EU CAP
1962

Vihreä
vallankumous
1970-

Laboratoriossa
kasvatettu liha ja
GM
1990

1920-1940
Luomu ja
biodynaaminen

1962
Silent Spring

Agroekologia

Ekologinen paradigma

TRANSFORMATIONAL

INCREMENTAL

LEVEL 5

Build a new global food system based on participation, localness, fairness and justice

LEVEL 4

Reconnect consumers and producers through the development of alternative food networks

LEVEL 3

Redesign agroecosystems

LEVEL 2

Substitute conventional inputs and practices with agroecological alternatives

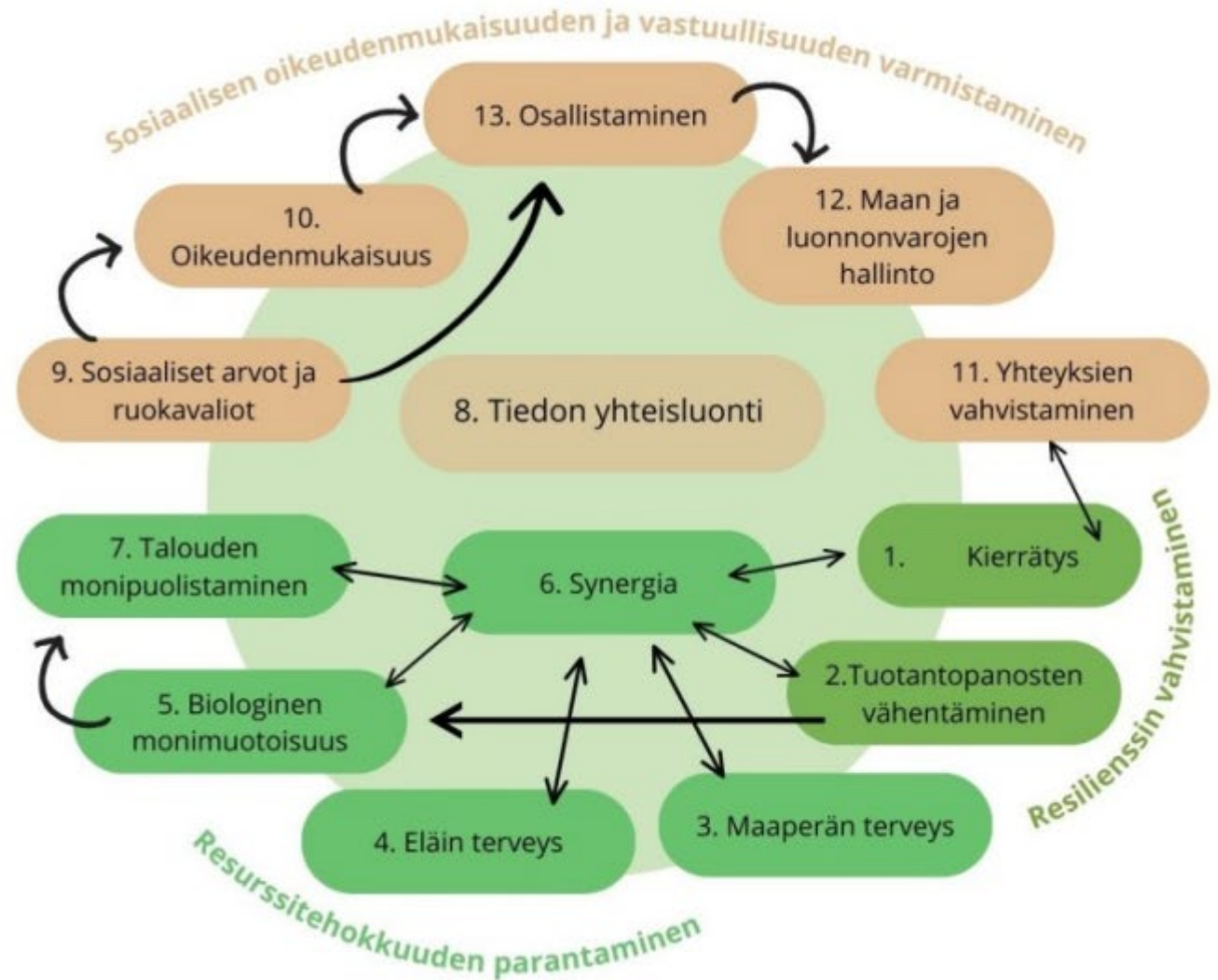
LEVEL 1

Increase efficiency of input use and reduce use of costly, scarce or environmentally damaging inputs

FOOD SYSTEM

AGROECOSYSTEM

Agroecology

- Nykyään agroekologia kattaa ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset ulottuvuudet, tai yksinkertaisesti elintarvikejärjestelmien ekologian
- Systeemiajattelu on olennainen taito agroekologian ymmärtämisessä
- Poikkitieteinen, osallistava ja toimintakeskeinen lähestymistapa

HAMK

Häme University
of Applied Sciences

**Agroekologia etsii tapoja parantaa
maatalousjärjestelmiä hyödyntämällä
luonnollisia prosesseja, luoden hyödyllisiä
biologisia vuorovaikutuksia ja synergioita
agroekosysteemien osien välillä.**

" (Gliessman 1990)"

HAMK

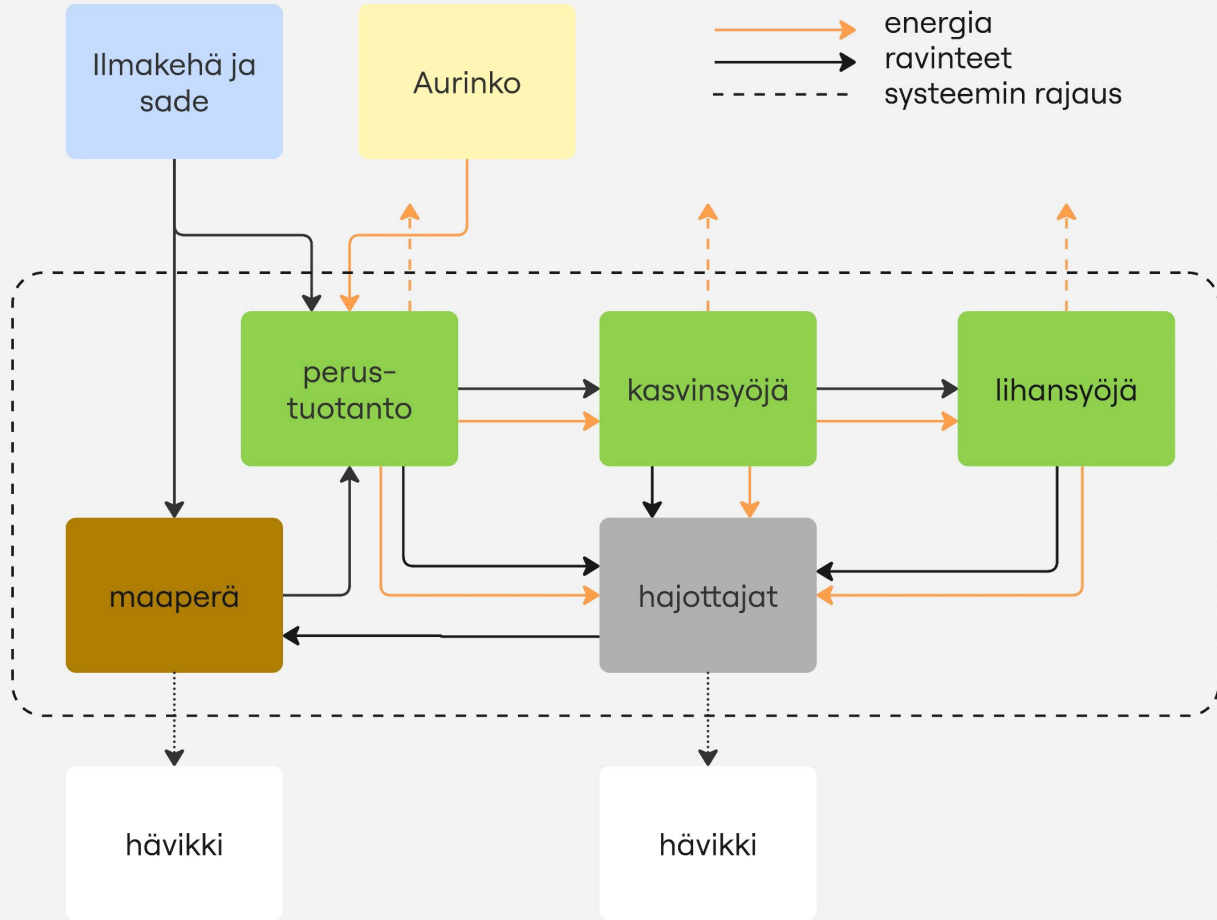
Häme University
of Applied Sciences

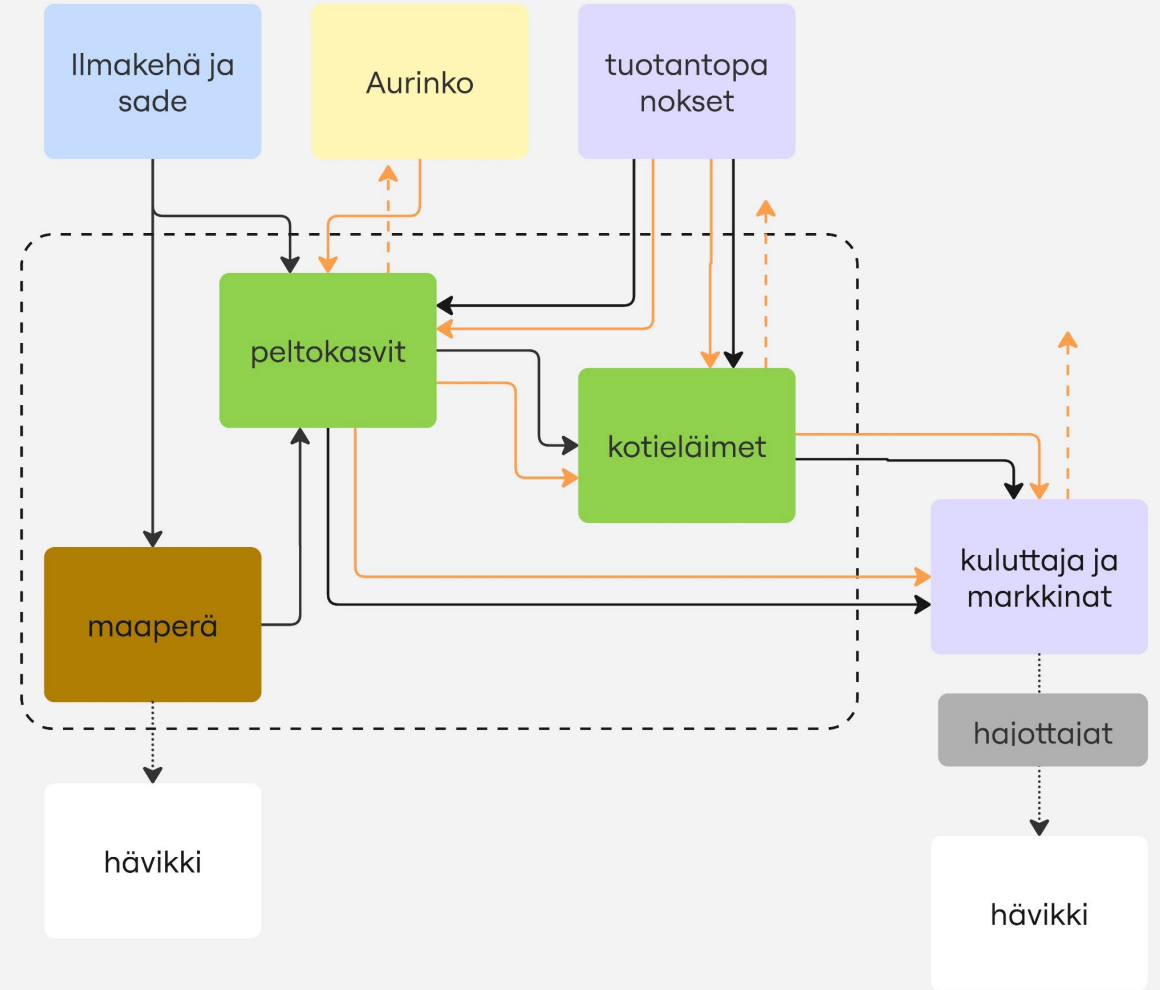
Agroekosysteemi vs. ekosysteemi

- Merkittävimmät eroavaisuudet
  - Energian virta
  - Ravinteiden kierto
  - Populaatiot
  - Resilienssi

EKOSTEEMI

AGROEKOSYTEEMI

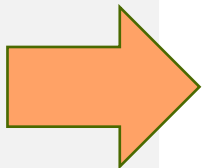
HAMK

Häme University
of Applied Sciences

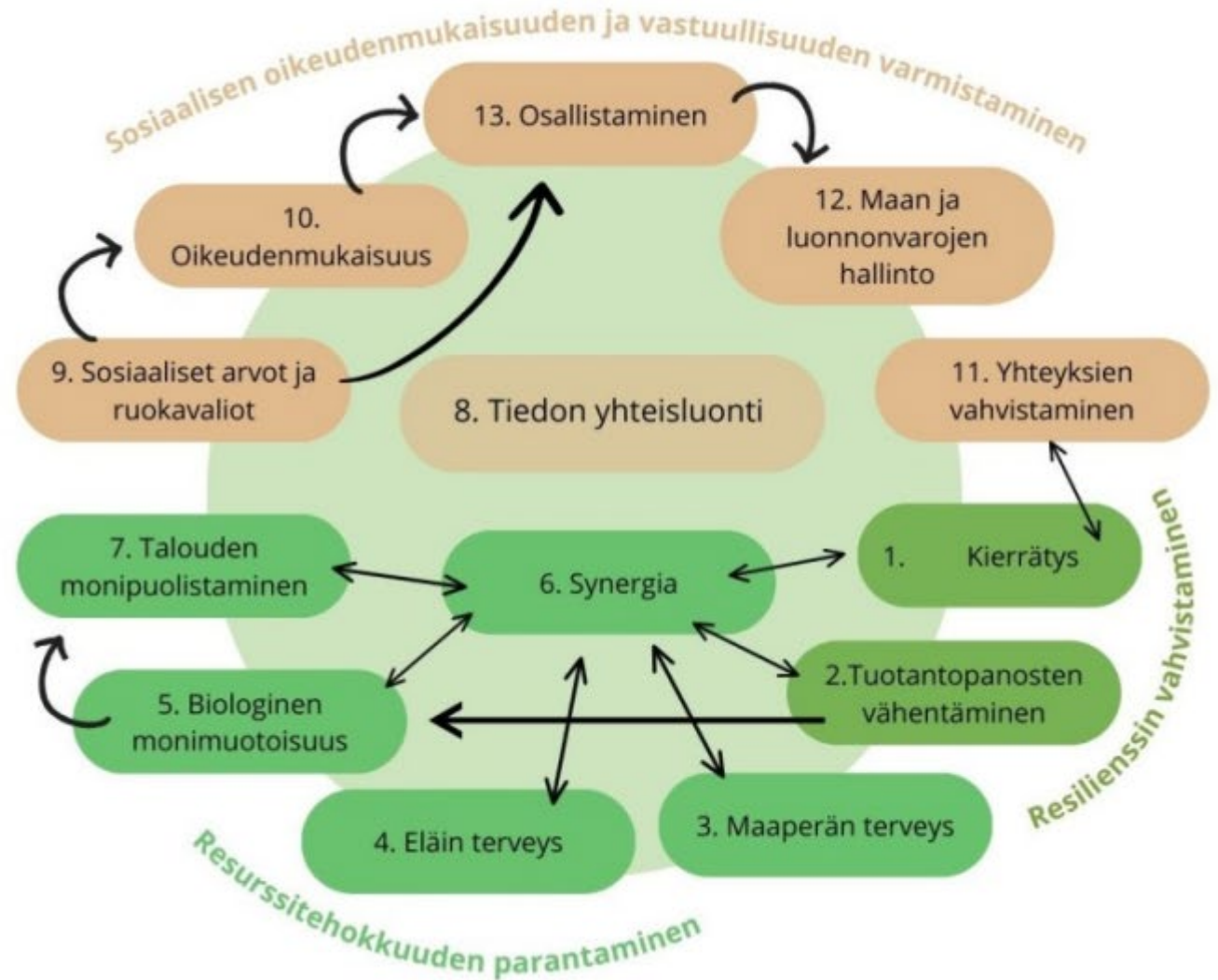

Agroekosysteemissä useimmiten toteutuu

- Troofisten tasojen ja lajien sekä populaatioiden vuorovaikutusten vähyys
- Suppea ja valikoiva geenimonimuotoisuus
- Ihmisen säätelemää populaation koko
  - Minkä seurauksena ekosysteemeille tyypillinen itsesäätely ja takaisinkytkennät puuttuu

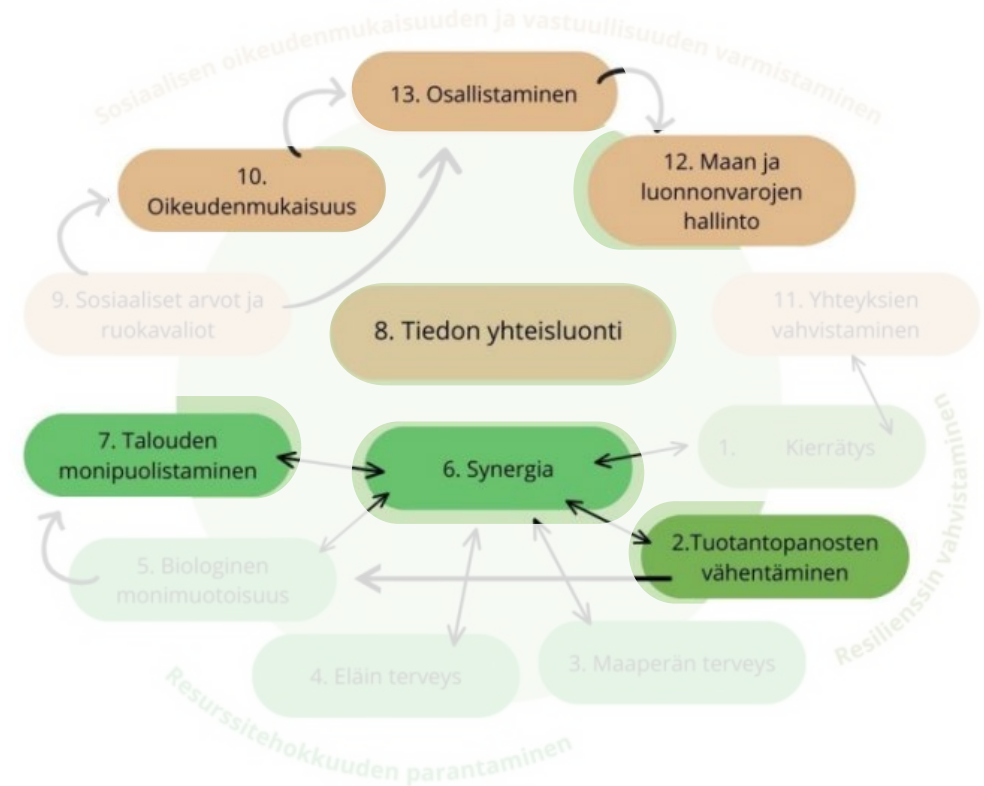

**Resilienssi on ekosysteemiin
verrattuna heikko ja edellyttää
ulkoisten panosten lisäämistä**

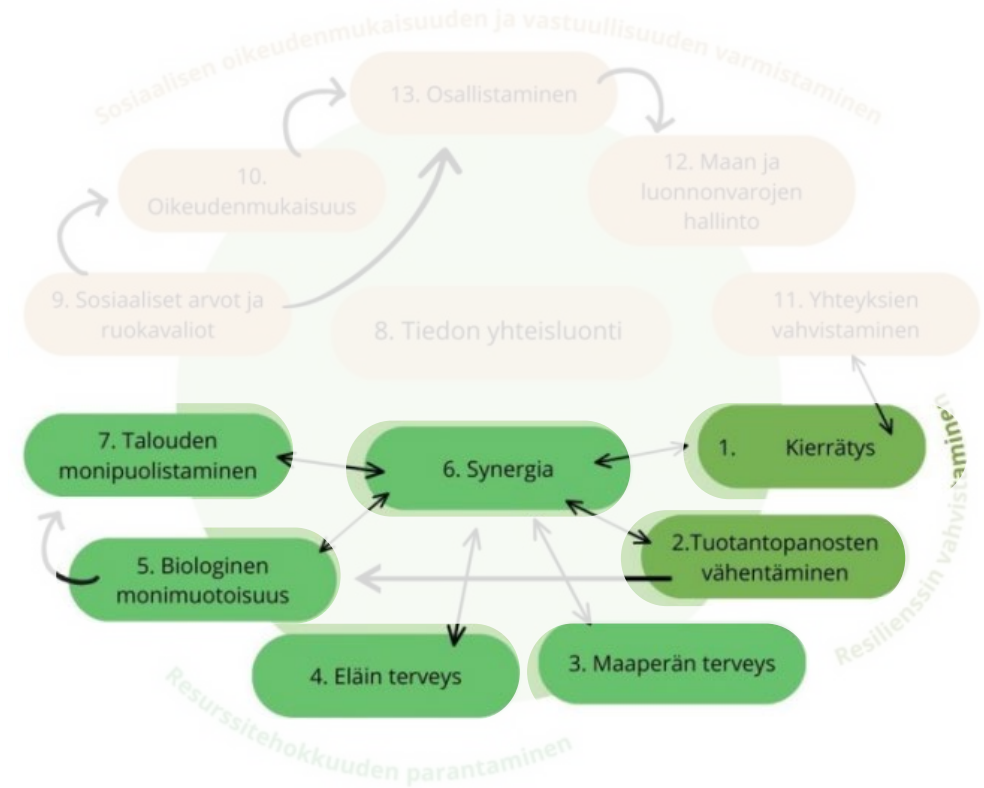
Miten agroekologia lisää viljelijän valtaa?

- Vähentää riippuvuutta ostolannoitteista, torjunta-aineista ja ulkopuolisista tuotantopanoksista.
- Lisää päätäntävaltaa tilatasolla ja vahvistaa viljelijän autonomiaa.
- Korostaa viljelijän paikallista tietoa ja osaamista.
- Antaa mahdollisuuden osallistua aktiivisemmin ruokajärjestelmän kehittämiseen eikä vain sopeutua sen vaatimukseen.

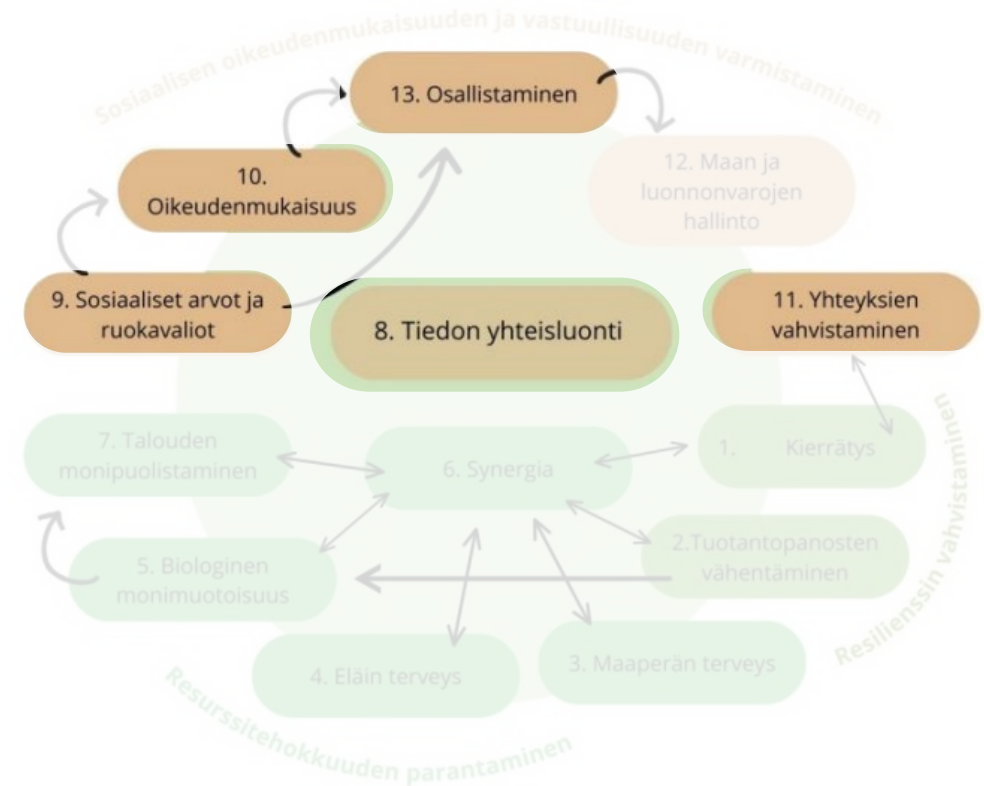
Miten agroekologia lisää varmuutta?

- Monipuoliset viljelykierrot vähentävät satotappioriskiä.
- Parempi maan kasvukunto lisää sään ääri-ilmiöiden kestävyyttä.
- Monimuotoisuus vähentää riippuvuutta yksittäisistä markkinoista tai tuotantosuunnista.
- Lisää tilan resilienssiä ilmastonmuutosta ja markkinahäiriöitä vastaan.

Miten agroekologia rakentaa verkostoja?

- Edellyttää tiedon jakamista ja vertaisoppimista viljelijöiden ja muiden sidosryhmien välillä.
- Yhdistää viljelijöitä tutkijoihin, neuvojiin, kuluttajiin ja yrityksiin.
- Mahdollistaa yhteiskehittämisen ja paikalliset ratkaisut.
- Rakentaa luottamusta ruokajärjestelmän eri toimijoiden välille.

*Agroecology is science,
practice and movement!*